

Najdbe obročkanih velikih kormoranov *Phalacrocorax carbo* v Sloveniji

Recoveries of ringed Great Cormorants *Phalacrocorax carbo* in Slovenia

Dare ŠERE

UVOD

V Evropi sta razširjeni dve podvrsti velikega kormorana: *Phalacrocorax carbo carbo* in *P. c. sinensis*. Za obe podvrsti kormorana je značilno, da sta lahko delna ali popolna selivca. V Angliji je podvrsta "carbo" v glavnem stalnica. Za obe podvrsti je značilna tudi pognezditvena razpršenost (CRAMP & SIMMONS 1986).

V zadnjem času (po l. 1980) se je število prezimujočih kormoranov v Sloveniji zelo povečalo (SOVINČ 1994). S tem v zvezi smo v Sloveniji zabeležili tudi prve najdbe na tujem obročkanih kormoranov. Podrobneje si poglejmo najdbe velikih kormoranov v Sloveniji:

V večini držav mlade velike kormorane v gnezdu zaznamujejo tudi z barvnimi plastičnimi obročki. Ta način označevanja omogoča dokaj uspešno poznejše prepoznavanje takšnih obročkov na živih ptičih, in to predvsem s teleskopom. V primeru, da smo ugotovili samo barvo obročka, lahko zvedemo, v kateri državi je bil označen in v katerem letu (vsako leto zaznamujejo z drugo barvo) so ga barvno označili. Če se nam posreči prebrati številko ali katero drugo oznako na barvnem obročku, je najdba lahko še bolj popolna.

V Sloveniji smo do sedaj opazovali velike kormorane *P. carbo*, ki so bili zaznamovani z naslednjimi barvnimi obročki:

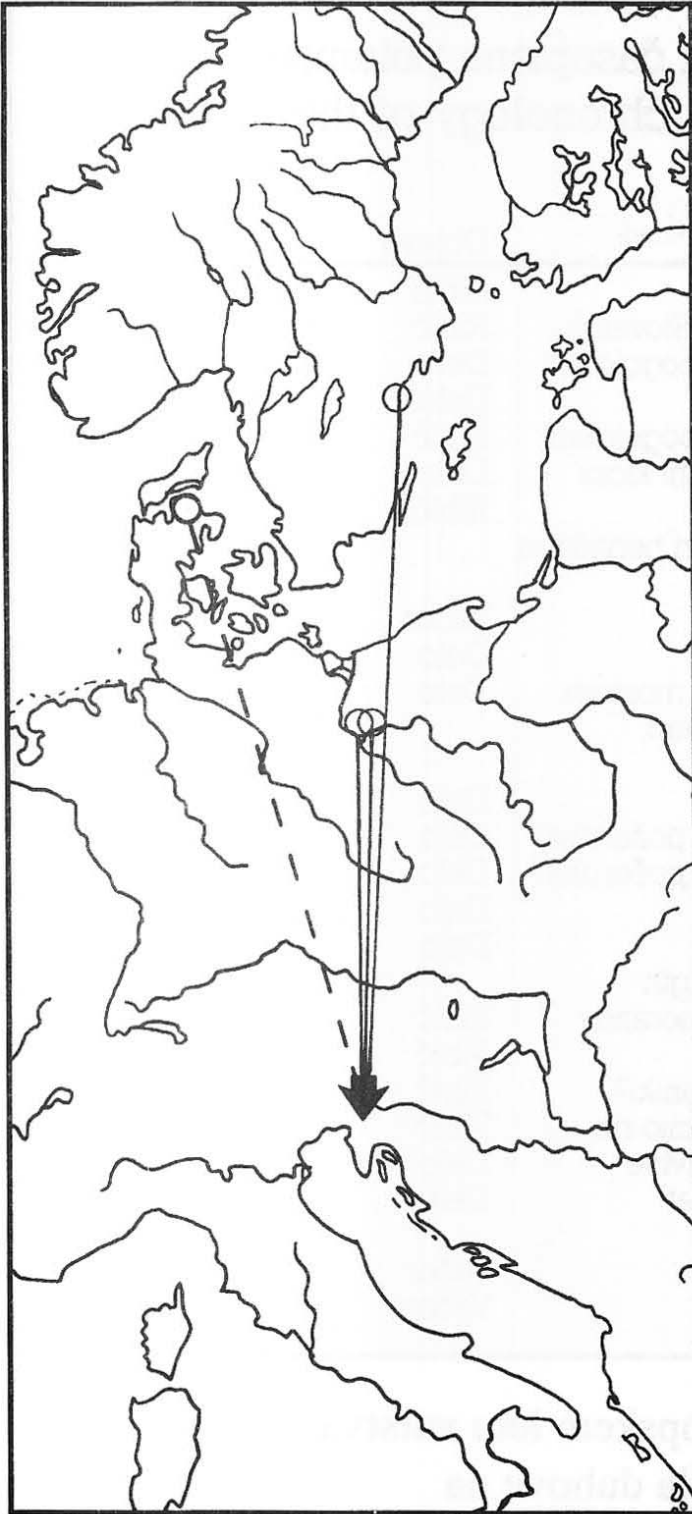
COPENHAGEN	Pull	17.06.86	Tofte So, Jylland (56.52N-10.11E) DENMARK
216922	x	15.10.89	Blanca, Sevnica (46.01N-15.20E) SLO, 1257 km (SSE)
GDANSK	Pull	07.06.87	"Slonsk" Reserve, Gorzow (52.34N-14.43E) POLSKA
WA 03655	+	09.12.87	Podpeč, Lj. Barje (45.58N-14.25E) SLO, 734 km (S)
STOCKHOLM	Pull	27.06.89	S.Hankskaeren, Arkoe, Oestergoetland (58.33N-17.05E) SWEDEN
9240323	x	15.03.90	Sevnica (46.01N-15.200E), SLO, 1398 km (S)
GDANSK	Pull	05.06.91	"Slonsk" Reserva, Gorzow (52.3N-14.43E) POLSKA
WA 04607	x	26.01.92	reka Sava, Litija (46.03N-14.51E) SLO, 724 km (S)

Barva/štev.

Bel LW	08.02.88	Adult	Draga pri Igu, Lj. Barje (K. Kazmierczak), Nizozemska
Bel	18.01.91	Adult	reka Drava, Rošnja (M. Voggrin), Danska ali Poljska
Zelen 129	19.01.92	Adult	Ptujsko jezero (A. Bibič & L. Božič), Švedska
Zelen Z12	19.01.92	Adult	Ptujsko jezero (A. Bibič & L. Božič), Švedska
Moder 763	18.01.92	Adult	Ptujsko jezero (A. Bibič & L. Božič), Danska
Zelen	15.02.92	Adult	Ptujsko jezero (B. Štumberger), Švedska

Kljub temu, da so bili podatki (popolni in delni) o opazovanih kormoranih poslani na ustrezne naslove, do sedaj še nismo dobili vseh informacij o obročkanju. Zato so pri vsaki najdbi zapisane samo države, kjer naj bi bili ti kormorani verjetno obročkani. Kljub nepopolnemu seznamu držav, ki velike kormorane zaznamujejo z običajnimi aluminijastimi in barvnimi plastičnimi obročki (VAN ERDEN & ZIJLSTRA 1988),

lahko v kratkem računamo na natančne podatke o obročkanju, saj je bil pred kratkim objavljen nov seznam držav, ki barvno označujejo različne vrste ptičev, med njimi velike kormorane (FLAMANT 1994).

Slika 1: Kraji, kjer so bili obročkani veliki kormorani *P. carbo* (junij), kasneje pa najdeni v Sloveniji (oktober-marec).
Fig. 1: Places where Great Cormorants *P. carbo* were ringed (June) but later found in Slovenia (October - March).

ZAKLJUČEK

Vsi veliki kormorani, ki so bili najdeni bodisi mrtvi (x) bodisi ustreljeni (+), so bili obročkani kot mladiči v gnezdu. Zanimiv je podatek, da so bili opazovani kormorani z barvnimi obročki vsi odrasli oziroma večletni.

Na osnovi štirih najdb velikega kormorana *P. carbo* v časovnem obdobju od oktobra do

marca iz Švedske, Danske in Poljske lahko sklepamo, da se v Sloveniji zadržujejo kormorani prav iz teh držav. To sliko (glej sl. 1) dopolnjujejo opazovanja velikih kormoranov, ki so bili zaznamovani tudi z barvnimi plastičnimi obročki, četudi podatki o obročkanju še niso popolni.

Ob tej priložnosti bi zaprosili vse opazovalce ptičev, naj bodo bolj pozorni na barvne plastične obročke na nogah ali perutne značke. Še bolj pa je treba biti pozoren na črke, številke ali katere druge oznake na teh obročkih. Le tako bomo lahko dobili tudi podrobnejše podatke o obročkanju.

LITERATURA

CRAMP, S. eds. 1986; Birds of the Western Palearctic. Vol. 1. Oxford University Press. Oxford

FLAMANT, R. (1994): Aperçu des programmes de marquage d'oiseaux à l'aide de bagues de couleur, colliers, et marques alaires en Europe. *Aves* 31. (2-4): 65-186

SOVINC, A. (1994): Zimskil ornitološki Atlas Slovenije, Tehniška založba Slovenije, Ljubljana

VAN EERDEN, M. R. & ZIJLSTRA, M. (1988): Aalscholvers Phalacrocorax carbo met kleurringen uit de Oostvaardersplassen. *Limosa*, 61: 57-60.

POVZETEK

Vse najdbe obročkanih in barvno zaznamovanih velikih kormoranov v Sloveniji izvirajo iz obdobja zadnjih desetih let, ko se je v Sloveniji zelo povečalo število prezimujočih ptic te vrste. Dve najdbi sta iz Poljske in po ena iz Danske in Švedske. Po še nepopolnih podatkih izvirajo z barvnimi obročki zaznamovani kormorani iz Švedske (3), Danske (2 ali 3), Poljske (-?) in Nizozemske (1).

SUMMARY

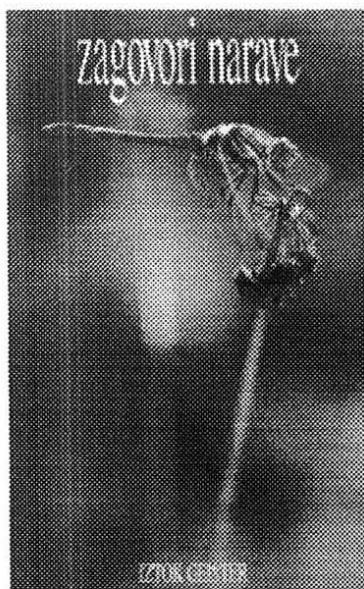
Each recovery of the ringed and with coloured tags marked Great Cormorants in Slovenia dates from the period of the last decade, when the number of these birds wintering in Slovenia has increased a great deal. Two recoveries were from Poland, one from Denmark and one from Sweden. According to the still incomplete data, the Cormorants marked with coloured tags originated from Sweden (3), Denmark (2 or 3), Poland (1?) and Holland (1).

Dare Šere, Prirodoslovni muzej Slovenije
Prešernova 20, SLO- Ljubljana

Dokumenti: Prispevek h kronologiji časopisne polemike

Documents: A contribution to the chronology of the newspaper polemics

Avtor	Naslov prispevka	Objava	Datum
Janez Gregori	Nenasitni ribič	Ribič	oktober 1993
Dušan Repoc	Zavarovane ribojede ptice v Sloveniji	Ribič	november 1993
Franc Bračko	Odprto pismo slovenskim ribogojcem	Delo	4. 3. 1994
Dušan Repoc	Odovor g. Bračku	Delo	18. 3. 1994
Franc Bračko	Odprto pismo slovenskim ribogojcem	Ribič	april 1994
Iztok Geister	Čaplje in kormorani na zatožni klopi	Delo	maj 1994
Dušan Repoc	Komu gre za sprenevedanje, poenostavljanje... zavajanje in negativen odnos do narave?!	Ribič	maj 1994
(pež)	Težave zaradi premalo vode	Večer	3. 9. 1994
Janez Petkovšek	Kako ustaviti požeruha?	Delo	3. 3. 1995
Iztok Geister	Kot deček sem pod Savskim mostom ujel ribo: ni mi je vzel kormoran, vzel mi jo je ribič!	Delo	9. 3. 1995
Jože Hartman	Zadeva kormoran drugič	Delo	17. 3. 1995
Franc Bračko	Delo, 3. marca: Kako ustaviti požeruha?	Delo	18. 3. 1995
Iztok Škornik	Delo, 3. marca: Kako ustaviti požeruha?	Delo	18. 3. 1995
Franjo Francič	Zadeva kormoran tretjič	Delo	21. 3. 1995
Dušan Repoc	Pametnejši odneha - dejanje, ki se vedno pričakuje od drugih	Delo	24. 3. 1995
Miro Derlink	Na Gorenjskem preveč kormoranov	Ribič	april 1995
Jože Hartman	"Kako ustaviti požeruha"	Ribič	april 1995
Tomaž Krištofič	Zaradi kormoranov prazni ribniki?	Ribič	maj 1995
Tomaž Krištofič	Vpliv kormoranov na populacijo rib	Ribič	maj 1995
Tomaž Krištofič	Izginilo trideset glav velike živine	Delo	8. 6. 1995
Andrej Sovinc	Delo, 8. junija: Izginilo trideset glav velike živine	Delo	12. 8. 1995
Sašo Bizjak	Pet ton poginulih rib v Račah	Večer	19. 7. 1995
Boris Vugrinec	Ptice iztrebljajo ribe	Večer	7. 2. 1995

Knjiga, ki je v evropskem letu varstva narave najbolj burila duhove na Slovenskem.

Zdaj dostopna v razprodaji po 1000 SIT + 5% prometni davek + poštnina.

Plačilo po prejeti položnici.

Naročila pošljite na avtorjev naslov:
Iztok Geister, Pokopališka pot 13,
64202 Naklo.